

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни

МЕНЕДЖМЕНТ SPA ТА WELLNESS ІНДУСТРІЇ

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм»
освітня програма	«Туризм»
вид дисципліни	за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	

Укладач: к.е.н., доц. Кучечук Л.В.

1. Навчальний контент

Розділ 1. Теоретичні основи управління закладами СПА-індустрії

Тема 1. Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові.

Походження терміну «спа». Історія зародження та розвитку СПА-процедур. Характеристика та види дей спа. Характеристика та види клубних спа. Характеристика та види готельних спа. Характеристика та види медичних спа. Характеристика та види природних спа. Характеристика цільових спа. Характеристика та круїзних спа.

Тема 2. Регіональні моделі спа.

Характеристика європейської моделі спа. Характеристика американської моделі спа. Характеристика південно-східної моделі спа. Характеристика індійської моделі спа.

Тема 3. Класифікація спа-процедур.

Бальнеотерапія. Таласотерапія. Грязелікування. Термоароматерапія. Ароматерапія. Обгортання. Шотландський душ. Душ Віші. Гідротерапія. Термотерапія. Озокеритолікування. Пілінг. Види масажу.

Тема 4. Готельні спа-центри.

Визначення сегментів споживачів спа-послуг у готелях. Функціональні зони спа-центру у готелі. Етапи створення спа-центру у готелі. Вибір дизайну спа-центру в готелі.

Тема 5. Особливості менеджменту та маркетингу в СПА-індустрії.

Функції управління у спа-об'єктах. Ключові компетенції персоналу спа-центру. Функції управління персоналом у спа-об'єктах. Види навчання персоналу спа-центрів. Види тренінгів для персоналу спа. Характеристика маркетингових інструментів спа-центрів. Фірмові програми. Авторські процедури. Спеціальні акції. Знижки. Подарункові сертифікати. Он-лайн бронювання спа-послуг. Особливості маркетингу готельних комплексів.

Розділ 2. Сучасний стан розвитку Wellness індустрії.

Тема 6. Поняття «Wellness» та його складові.

Визначення Wellness та Wellness індустрії. Профілактика захворювань. Фітнес-центри. Біологічно активні добавки. Косметологія та догляд за шкірою. Гомеопатія, акупунктура, детоксикація і виведення шлаків. Стрес-контроль.

Тема 7. Правильне харчування як складова Wellness індустрії.

Тарілка здорового харчування. «Нездорові» продукти. Збалансоване харчування за кількістю мікронутрієнтів. Натуральні продукти харчування.

Принципи здорового харчування. Здорове харчування аюрведе. Дрібне та роздільне харчування.

Тема 8. Види фітнесу

Аквааеробіка. КІК-аеробіка. Слайд-аеробіка. Степ-аеробіка. Танцювальна аеробіка. Бодіфлекс. Каланетика. Пілатес. Тай-бо. Фітбол. Йога. Шейпінг. Стрейчинг.

Базова література

1. Закон України «Про курорти» // Відомості Верховної Ради. 2000. № 50. С. 435.
2. Заваріка Г.М. Курортна справа: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 264 с.
3. Кучмий С. П. Розвиток SPA та WELLNESS в Україні // WELLNESS. 2012. Вип. 14. С. 22–24.
4. Мальська М. П., Малюга Л. А., Масюк Ю. О. Міжнародний курортний спа-менеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 272 с.
5. Мальська М.П., Бордун О.Ю., Антонюк Н.В. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти). Навч. посіб., К.: Каравела, 2022. 189 с.
6. Мальська М. Бордун О. Медичний туризм. Теорія та практика. Навчальний посібник.. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 128 с
7. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посіб. для студентів і викладачів вищих навчальних закладів. К. : Знання, 2008. 343 с.
8. Deesilatham S. Wellness Tourism: Determinants of Incremental Enhancement in Tourists' Quality of Life (2016) School of Management Royal Holloway, University of London. 420 p.
9. The Spa Book: The Official Guide to Spa Therapy by Crebbin-Bailey, Jane, Harcup, John, Harrington, John .Cengage Learning, 2004 304 p.

Допоміжна література

1. Асаулко В.С. Ризик-менеджмент на підприємствах курортно-рекреаційного комплексу : специфіка та етапи побудови // Наукові записки Острозької академії: Зб. наук. праць. Вип.9. Острог: Нац. ун-т «Острозька академія», 2007. С.10-18.
2. Кучечук Л.В. Особливості маркетингової діяльності підприємств Спа-індустрії / Актуальні проблеми туристичного бізнесу. Матеріали XI міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 224 с.
3. Кучечук Л.В. Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу: міжнародний та національний досвід / розд. 3.3 Інтернет реклама як інноваційний елемент комплексу маркетингових комунікацій підприємств

готельного бізнесу. Монографія / за заг. ред. А. Ю. Парфіненка. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. С. 135-143.

4. Кучечук Л.В. Види Інтернет-реклами на підприємствах готельного господарства // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм 2017. №6. С. 139-142.

5. McCarthy. Become a spa owner. Washington, USA, FabJobInc. 2010. 207 p.

6. Smith M., Kelly C. Wellness Tourism, in Tourism Recreation Research. Greenwich, London, 2006. 298 p.

7. Smith M., Puczko L. Health and wellness tourism. Greenwich, London 2008. 185 p.

8. Shweder I., Hunziker I. Merging Medical and Wellness Tourism in Integrative Wellness Destinations. INDUSTRY REPORT (2020) 11 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. International SPA Association URL: <http://experienceispa.com/>
2. Союз професіоналів СПА України URL: www.soyuz-spa.com
3. Офіційний сайт UNCTAD URL: <http://www.unctad.org>
4. Офіційний сайт ЮНВТО <http://www2.unwto.org/ru>
5. Офіційний сайт Державного агентства України з туризму та курортів URL: <http://www.tourism.gov.ua>
6. Сайт готелів та санаторіїв України URL: <http://uahotels.info/>
7. Understanding the Global Spa Industry URL: <http://nckvietnam.com/Upload/file/Understanding%20the%20Global%20Spa%20Industry%20Spa%20Management%20075068464X.pdf>

1.2. Дистанційний курс Кучечук Л.В. «Менеджмент Spa та Wellness індустрії режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5139>

2. Плани практичних(семінарських) занять, самостійної роботи:

План семінарських (практичних) занять:

Розділ 1. Теоретичні основи управління закладами СПА-індустрії

Заняття 1. Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові. (семінар – 2 год.)

Написання есе за наступним планом

1. Як Ви вважаєте, що собою представляє спа та велнесс індустрія?
2. Яка різниця між поняттями спа та велнесс, на вашу думку?
3. Які, на вашу думку, існують перспективи розвитку спа та велнесс індустрії у майбутньому?

4. Чи користувались Ви будь-якими послугами спа та велнес індустрії?
Якщо так, які ваші враження?

Заняття 2. Регіональні моделі спа. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Європейська модель спа.
2. Американська модель спа.
3. Південно-східна модель спа.
4. Індійська модель спа.

Заняття 3. Класифікація спа-процедур (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Характеристика бальнеотерапії.
2. Характеристика таласотерапії.
3. Характеристика грязелікування.
4. Характеристика термоароматерапії та аромотерапії.
5. Порівняльна характеристика видів лазень.
6. Види обгортань.
7. Види пілінгу.
8. Види масажу.
9. Характеристика галотерапії.

Заняття 4. Готельні спа-центри. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Особливості створення спа у місті
2. Особливості створення спа за містом.
3. Функціональні зони та кабінети спа.
4. Етапи створення спа.
5. Вибір дизайну спа-центру в готелі.

***Заняття 5. Особливості менеджменту та маркетинг в СПА-індустрії.
(семінар – 2 год.)***

План семінару / Питання для обговорення

1. Посадові обов'язки спа директора (керівника спа, спа менеджера).
2. Посадові обов'язки адміністратора спа.
3. Посадові обов'язки спа терапевта.
4. Посадові обов'язки косметолога у спа.
5. Посадові обов'язки перукаря у спа.
6. Посадові обов'язки майстра манікюру та педикюру в спа.
7. Посадові обов'язки масажиста у спа.
8. Вищі навчальні заклади з підготовки спа персоналу.
9. Тренінги у спа індустрії.
10. Конференції, виставки в спа індустрії.

11. Маркетинговий портрет сучасного споживача послуг і SPA програм
12. Використання 7P маркетингу у стратегії спа-підприємств.
13. Особливості просування спа-салону у соціальних мережах.
14. Особливості створення та просування сайту спа-салону.
15. Особливості реклами готельних спа.

Розділ 2. Сучасний стан розвитку Wellness індустрії.

Заняття 6. Поняття «Wellness» та його складові. Правильне харчування як складова Wellness індустрії. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Способи омолодження та уповільнення процесів старіння.
2. Групи БАДів (нутрицевтики, парафармацевтики, пробіотики).
3. Гомеопатія.
4. Способи детоксикації організму.
5. Види боротьби зі стресом.
6. Акупунктура.
7. Профілактика захворювань.
8. Види велнес обладнання.
- 9.Тарілка здорового харчування.
- 10.«Нездорові» продукти.
- 11.Принципи здорового харчування.
- 12.Здорове харчування аюрведе.
- 13.Характеристика та види вегетаріанства.
- 14.Види сиродіння.

Заняття 7. Види фітнесу. (семінар – 2 год.)

План семінару / Питання для обговорення

1. Аквааеробіка.
2. КІК-аеробіка.
3. Слайд-аеробіка.
4. Степ-аеробіка.
5. Танцювальна аеробіка.
6. Бодіфлекс.
7. Каланетика.
8. Пілатес.
9. Тай-бо.
- 10.Фітбол.
- 11.Йога.
- 12.Шейпінг.
- 13.Стрейчинг.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	<p>Підготовка до написання есе (вивчення лекції на тему: «Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові», ознайомлення за додатковою літературою) на тему «Спа-індустрія: сучасний стан та значення, перспективи розвитку»</p> <p>Підготовка доповідей в рамках теми: «Історія виникнення СПА-індустрії та її основні складові» про розвиток лікувально-оздоровчого туризму та спа процедур в такі історичні періоди: Античний світ (III тис. до н.е. - II в. н.е.) Період Середньовіччя (V - XVI вв.) Епоха Відродження (XIV - XVI вв.) Новий час (XVII - начало XIX вв.) Новітній час (XIX - XXI вв.).</p>	10	12
2.	В рамках теми: «Регіональні моделі спа» підготувати доповідь про СПА-центр, який є яскравим представником однієї з регіональних моделей спа.	10	12
3.	В рамках теми: «Класифікація спа-процедур», підготувати доповіді та мультимедійні презентації про будь-яку спа-процедуру, її різновиди, показання та протипоказання та інше.	10	15
4.	В рамках теми «Готельні спа-центри», використовуючи Інтернет ресурси, каталоги, матеріали періодичної преси, провести порівняльний аналіз SPA-меню двох відомих SPA-центрів.	10	12
5.	<p>Підготовка до усного опитування в рамках теми: «Особливості менеджменту та маркетингу в СПА-індустрії» з наступних питань: Функції управління у спа-об'єктах. Ключові компетенції персоналу спа-центра. Функції управління персоналом у спа-об'єктах. Види навчання персоналу спа-центрів. Види тренінгів для персоналу спа. Скласти маркетинговий портрет сучасного споживача послуг і SPA програм, а також оцінити наявні потреби в таких послугах, а також перспективи розвитку SPA-галузі в регіоні.</p>	10	12
6.	У рамках теми: «Поняття «Wellness» та його складові» підготувати доповіді про розвиток Wellness індустрії у різноманітних країнах світу.	10	12
7.	В рамках теми: «Правильне харчування як складова Wellness індустрії», підготувати доповіді про різні напрямки здорового харчування та їх особливості.	10	15
8.	В рамках теми: «Види фітнесу» підготувати доповіді та	10	12

	мультимедійні презентації про будь-який вид фітнесу, його особливості та сегмент споживачів.		
9.	Підготовка до проміжного контролю	10	10
	Разом	90	112

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:

Індивідуальне завдання: не передбачене.

Приклади завдань для проміжного контролю.

1. Зовнішнє застосування в лікувально-профілактичних цілях як прісної води так і мінеральної води

- A. геліотерапія
- B. дієтотерапія
- C. бальнеотерапія
- D. гідротерапія

2. Нейл-спа відноситься до

- A. Дей спа
- B. Цільове спа
- C. Круїзне спа
- D. Природне спа

3. У яких спа обов'язково проводиться діагностика перед проведенням будь-яких процедур

- A. Дей спа
- B. Цільове спа
- C. Медичне спа
- D. Готельне спа

4. Для якої регіональної моделі спа характерне використання спа-капсул?

- A. Європейська
- B. Південно-східної
- C. Китайської
- D. Американської

5. Грязі, що утворюються в прісних водоймах з гниючих та піщаних часточок, речовин ґрунтового перегною за участю бактерій,

- A. сапропелі
- B. мулова грязь
- C. торф'яні грязі
- D. сопкові грязі

4.Завдання семестрового екзамену (письмових екзаменаційних робіт):

Питання до екзамену:

1. Походження терміну «спа». Історія зародження та розвитку СПА-процедур.
2. Характеристика та види дей спа.
3. Характеристика та види клубних спа.
4. Характеристика готельних спа.
5. Характеристика та види медичних спа.
6. Характеристика та види природних спа.
7. Характеристика цільових спа.
8. Характеристика круїзних спа.
9. Характеристика європейської моделі спа.
10. Характеристика американської моделі спа.
11. Характеристика південно-східної та російської моделі спа.
12. Види спа-процедур.
13. Види масажу.
14. Функціональні зони спа-центру у готелі.
15. Етапи створення спа-центру у готелі.
16. Ключові компетенції персоналу спа-центру.
17. Схема роботи з відвідувачами у спа об'єкті
18. Функції управління персоналом у спа-об'єктах.
19. Види тренінгів для персоналу спа.
20. Характеристика маркетингових інструментів спа-центрів.
21. Чинники успішного просування спа у соц. мережах.
22. Види акцій для спа закладів.
23. Засоби залучення клієнтів до спа у готелі.
24. Визначення Wellness та Wellness індустрії, її складові.
25. Правильне харчування, його особливості та види.
26. Види фітнесу.
27. Використання 7P маркетингу у стратегії спа-підприємств.
28. Способи омолодження та уповільнення процесів старіння.
29. Тарілка здорового харчування.
30. «Нездорові» продукти.
31. Принципи здорового харчування.
32. Здорове харчування аюрведе.
33. Характеристика та види вегетаріанства.
34. Види сиродіння.
35. Групи БАДів (нутрицевтики, парафармацевтики, пробіотики).

1. Приклад екзаменаційного завдання:

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Спеціальність 242 «Туризм»

Семестр 2
Форма навчання: денна
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) : магістр
Навчальна дисципліна : Менеджмент Spa та Wellness індустрії

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ №1

1. Охарактеризуйте готельні спа (15 балів)
2. Охарактеризуйте правильне харчування, його особливості та види (15 балів)
3. Тести. (10 балів)

Приклад тестів:

1. В якій країні знаходиться м. Спа?
 - A. Франція
 - B. Німеччина
 - C. Бельгія
 - D. Нідерланди

У разі настання/подовження дії обставин непереборної сили здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Менеджмент Spa та Wellness індустрії» режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5139>